ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 6ης Μαΐου 2009 *

Στην υπόθεση Τ-127/04,

KME Germany AG, πρώην KM Europa Metal AG, με έδρα το Osnabruck (Γερμανία),

KME France SAS, πρώην Tréfimétaux SA, με έδρα το Courbevoie (Γαλλία),

KME Italy SpA, πρώην Europa Metalli SpA, με έδρα τη Φλωρεντία (Ιταλία),

εκπροσωπούμενες από τους M. Siragusa, A. Winckler, G. C. Rizza, T. Graf και M. Piergiovanni, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον É. Gippini Fournier, επικουρούμενο από τον C. Thomas, solicitor,

καθής,

με αντικείμενο, αφενός, αίτημα ακύρωσης ή μείωσης του ύψους των προστίμων που επιβλήθηκαν στις προσφεύγουσες δυνάμει του άρθρου 2, στοιχεία γ΄, δ΄ και ε΄, της απόφασης C(2003) 4820 τελικό της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.240 — Σωλήνες για βιομηχανική χρήση), και, αφετέρου, αντίθετο αίτημα της Επιτροπής για αύξηση των εν λόγω προστίμων,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. E. Martins Ribeiro, πρόεδρο, Σ. Παπασάββα και N. Wahl (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: Κ. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 27ης Φεβρουαρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Η KME Germany AG (πρώην KM Europa Metal AG), η KME France SAS (πρώην Tréfimétaux SA) και η KME Italy SpA (πρώην Europa Metalli SpA) ανήκουν σ' έναν ευρωπαϊκό όμιλο εισηγμένο στο Χρηματιστήριο που έχει διεθνή παρουσία. Ο όμιλος αυτός είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς στον κόσμο ημικατεργασμένων προϊόντων από χαλκό και από ορείχαλκο. Μέχρι τον Ιούνιο του 1995, η KME France και η KME Italy συνιστούσαν από κοινού μια επιχείρηση χωριστή από την KME Germany. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι KME Germany, KME Italy και KME France συνιστούν έναν και μόνον όμιλο (στο εξής, η KME Germany, η KME Italy και η KME France αναφέρονται αδιακρίτως ως «προσφεύγουσες» ή ως «όμιλος KME»).

2 Η Επιτροπή, έχοντας λάβει γνώση πληροφοριών που της ανακοινώθηκαν από τη Mueller Industries Inc, πραγματοποίησε, τον Μάρτιο του 2001, αιφνιδιαστικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις των εταιριών Outokumpu Oyj και Luvata Oy (πρώην Outokumpu Copper Products Oy) (στο εξής, από κοινού: Outokumpu), Wieland-Werke AG (στο εξής: Wieland) καθώς και των προσφευγουσών, δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25).

3 Στις 9 Απριλίου 2001, η Outokumpu υπέβαλε στην Επιτροπή προσφορά συνεργασίας δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση του 1996 για τη συνεργασία). Στις 30 Μαΐου 2001, η εταιρία αυτή κατέθεσε συναφώς υπόμνημα.

4 Ανταποκρινόμενη στην αίτηση παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή απηύθυνε στον όμιλο KME και στη Wieland δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 τον Ιούλιο του 2002, η Wieland ζήτησε, στις 30 Σεπτεμβρίου 2002, να επωφεληθεί από την εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία.

5 Ο όμιλος KME, απαντώντας στην ίδια αίτηση παροχής πληροφοριών, ζήτησε, στις 15 Οκτωβρίου 2002, να επωφεληθεί και εκείνη από την εφαρμογή της εν λόγω ανακοίνωσης.

6 Η Επιτροπή, αφότου διεξήγαγε σχετική έρευνα, περιλαμβάνουσα συμπληρωματικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις της Outokumpu και του ομίλου KME, μετέσχε σε συναντήσεις με τους εκπροσώπους της Outokumpu, του ομίλου KME και της Wieland και απηύθυνε, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17, αιτήσεις παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών στον όμιλο KME και στη Wieland, κίνησε, τον Ιούλιο του 2003, διαδικασία λόγω παραβάσεως και εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων την οποία απηύθυνε στις προσφεύγουσες, στη Wieland και στην Outokumpu. Ακρόαση δεν διεξήχθη, δεδομένου ότι οι αποδέκτριες εταιρίες παραιτήθηκαν από αυτήν.

7 Στις 16 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2003) 4820 τελικό, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.240 Σωλήνες για βιομηχανική χρήση) (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 28ης Απριλίου 2004 (ΕΕ L 125, σ. 50).

8 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, κατά το τέλος της δεκαετίας του ’80, οι παραγωγοί που ήταν οργανωμένοι εντός του συνδέσμου για την ποιότητα των σωλήνων κλιματισμού και ψύξης (Cuproclima Quality Association, στο εξής: Cuproclima), μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονταν και οι προσφεύγουσες, επέκτειναν τη συνεργασία τους σε ζητήματα ανταγωνισμού.

9 Οι συναντήσεις που οργάνωνε η Cuproclima δύο φορές το έτος παρείχαν την ευκαιρία, μετά την εξάντληση των θεμάτων της επίσημης ημερησίας διάταξης, να συζητούνται και να καθορίζονται τακτικά οι τιμές καθώς και άλλοι εμπορικοί όροι εφαρμοστέοι στους σωλήνες για βιομηχανική χρήση. Αυτές οι αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συναντήσεις συμπληρώνονταν από διμερείς επαφές μεταξύ των ενδιαφερόμενων εταιριών. Οι ενδιαφερόμενες εταιρίες καθόριζαν τιμές-στόχους καθώς και άλλους εμπορικούς όρους σχετικούς με τους σωλήνες για βιομηχανική χρήση, συντόνιζαν αυξήσεις των τιμών, προέβαιναν σε κατανομή των πελατών και των τμημάτων της αγοράς και επέβλεπαν την εφαρμογή των αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών τους, αφενός, ορίζοντας επικεφαλής για τις αγορές και, αφετέρου, ανταλλάσσοντας εμπιστευτικές πληροφορίες.

10 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, [ΕΚ] και, από την 1η Ιανουαρίου 1994, του άρθρου 53, παράγραφος 1, της συμφωνίας ΕΟΧ, μετέχοντας, κατά τις ενδεικνυόμενες περιόδους, σε ένα σύνολο συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών συνιστάμενων σε καθορισμό των τιμών και κατανομή των αγορών στον τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση:

α) Η [Wieland] από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001

β) Η Outokumpu [...] μόνη της από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 30 Δεκεμβρίου, και αλληλεγγύως με τη [Luvata] από την 31η Δεκεμβρίου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001

γ) Η [Luvata] από τις 31 Δεκεμβρίου 1988 έως τις 22 Μαρτίου 2001 (αλληλεγγύως με την Outokumpu […])

δ) Η [KME Germany] μόνη της από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME France] και την [KME Italy] από τις 20 Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001

ε) Η [KME Italy] αλληλεγγύως με την [KME France] από την 3η Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME Germany] και την [KME France] από την 20ή Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001

στ) Η [KME France] αλληλεγγύως με την [KME Italy] από τις 3 Μαΐου 1988 έως τις 19 Ιουνίου 1995, και αλληλεγγύως με την [KME Germany] και την [KME Italy] από τις 20 Ιουνίου 1995 έως τις 22 Μαρτίου 2001.

Άρθρο 2

Για τις παραβάσεις του άρθρου 1 επιβλήθηκαν τα ακόλουθα πρόστιμα:

α) στη [Wieland]: 20,79 εκατομμύρια ευρώ

β) στην Outokumpu […] και στη [Luvata] αλληλεγγύως: 18,13 εκατομμύρια ευρώ

γ) στην [KME Germany], στην [KME France] και στην [KME Italy] αλληλεγγύως: 18,99 εκατομμύρια ευρώ

δ) στην [KME Germany]: 10,41 εκατομμύρια ευρώ

ε) στην [KME Italy] και στην [KME France] αλληλεγγύως: 10,41 εκατομμύρια ευρώ.»

11 Όσον αφορά, πρώτον, τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή θεώρησε ότι η παράβαση, που συνίσταται ουσιαστικά στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή των αγορών, είναι, εκ φύσεως, πολύ σοβαρή (αιτιολογική σκέψη 294 της προσβαλλόμενης απόφασης).

12 Για να προσδιορίσει τη σοβαρότητα της παράβασης, η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι τα αποτελέσματα της σύμπραξης είχαν εξαπλωθεί στο σύνολο του εδάφους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) (αιτιολογική σκέψη 316 της προσβαλλόμενης απόφασης). Επιπλέον, η Επιτροπή εξέτασε τις πραγματικές συνέπειες της παράβασης και διαπίστωσε ότι η σύμπραξη «παρήγαγε, εν γένει, αποτελέσματα στην αγορά» (αιτιολογική σκέψη 314 της προσβαλλόμενης απόφασης).

13 Για να καταλήξει στην τελευταία αυτή διαπίστωση, η Επιτροπή στηρίχτηκε, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα στοιχεία. Πρώτον, έλαβε υπόψη την εφαρμογή της σύμπραξης κάνοντας αναφορά στο γεγονός ότι οι μετέχοντες σ' αυτήν αντάλλαξαν πληροφορίες σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων και τα επίπεδα των τιμών (αιτιολογική σκέψη 300 της προσβαλλόμενης απόφασης). Δεύτερον, τα στοιχεία του φακέλου καταδεικνύουν ότι οι τιμές είχαν μειωθεί κατά τις περιόδους χαλαρής τήρησης της συμφωνίας περί συμπράξεως ενώ είχαν αυξηθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια άλλων περιόδων (αιτιολογική σκέψη 310 της προσβαλλόμενης απόφασης). Τρίτον, η Επιτροπή έκανε αναφορά στο τμήμα της αγοράς του 75 έως 85 % που κατείχαν συλλογικά τα μέλη της σύμπραξης (αιτιολογική σκέψη 310 της προσβαλλόμενης απόφασης). Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα τμήματα της αγοράς που κατείχαν αντιστοίχως τα μέλη της σύμπραξης είχαν παραμείνει σχετικά σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της

παραβάσεως, έστω και αν ενίοτε άλλαζαν οι πελάτες των μετεχόντων στη σύμπραξη αυτή (αιτιολογική σκέψη 312 της προσβαλλόμενης απόφασης).

14 Τέλος, πάντα στο πλαίσιο του προσδιορισμού της σοβαρότητας της παραβάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η αγορά των χαλκοσωλήνων για βιομηχανική χρήση αποτελεί σημαντικό τομέα, η αξία του οποίου αποτιμάται στα 288 εκατομμύρια ευρώ εντός του ΕΟΧ (αιτιολογική σκέψη 318 της προσβαλλόμενης απόφασης).

15 Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών, η Επιτροπή κατέληξε ότι η επίμαχη παράβαση πρέπει να θεωρηθεί πολύ σοβαρή (αιτιολογική σκέψη 320 της προσβαλλόμενης απόφασης).

16 Δεύτερον, η Επιτροπή προέβη σε διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των επιχειρήσεων προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική οικονομική δυνατότητα κάθε μίας να προκαλέσει σημαντική ζημία στον ανταγωνισμό. Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ των τμημάτων της αγοράς που κατέχει στην αγορά των σωλήνων για βιομηχανική χρήση εντός του ΕΟΧ, αφενός, ο όμιλος KME, όμιλος με ηγετική θέση στην αγορά εντός του ΕΟΧ με [*εμπιστευτικό*] [1] % της αγοράς και, αφετέρου, η Outokumpu και η Wieland, με [*εμπιστευτικό*] και 13,4 % της αγοράς αντιστοίχως. Λαμβανομένης υπόψη της διαφοράς αυτής, το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu και στη Wieland προστίμου ορίστηκε στο 33 % του ποσού που επιβλήθηκε στον όμιλο KME, ήτοι 11,55 εκατομμύρια ευρώ για την Outokumpu και τη Wieland και 35 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο KME (αιτιολογικές σκέψεις 327 και 328 της προσβαλλόμενης απόφασης).

17 Δεδομένου ότι ο όμιλος KME συστάθηκε το 1995, η Επιτροπή χώρισε το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο προστίμου, ήτοι 35 εκατομμύρια ευρώ, σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αντιστοιχεί στην περίοδο από το 1988 μέχρι το 1995 (διακρίνοντας την KME Germany από τις KME France και KME Italy) και το δεύτερο στην περίοδο από το 1995 μέχρι το 2001 (θεωρώντας ότι και οι τρεις εταιρίες συνιστούν έναν όμιλο). Επομένως, το εν λόγω αρχικό ποσό κατανεμήθηκε ως εξής: 8,75 εκατομμύρια ευρώ για

1 — Εμπιστευτικά στοιχεία που δεν αποκαλύπτονται.

την KME Germany (1988 μέχρι 1995) 8,75 εκατομμύρια ευρώ για την KME France και την KME Italy αλληλεγγύως (1988 μέχρι 1995) και 17,50 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο KME, ήτοι για τις KME Germany, KME France και KME Italy αλληλεγγύως (1995 μέχρι 2001) (αιτιολογική σκέψη 329 της προσβαλλόμενης απόφασης).

18 Τρίτον, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η αναγκαιότητα καθορισμού του προστίμου σε ύψος που να εξασφαλίζει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα, η Επιτροπή αύξησε το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου κατά 50 %, ανεβάζοντάς το έτσι στα 17,33 εκατομμύρια ευρώ, εκτιμώντας ότι ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρίας αυτής, που υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ, υποδεικνύει ότι το μέγεθος και η οικονομική της ισχύς επιτρέπουν την προσαύξηση αυτή (αιτιολογική σκέψη 334 της προσβαλλόμενης απόφασης).

19 Τέταρτον, η Επιτροπή χαρακτήρισε ως «μακρά» τη διάρκεια της παράβασης, που διαπράχθηκε από τις 3 Μαΐου 1988 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001. Επομένως, η Επιτροπή έκρινε ότι ήταν ενδεδειγμένη η προσαύξηση του επιβληθέντος στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προστίμου κατά 10 % ανά έτος συμμετοχής στη σύμπραξη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αύξησε κατά 55 % το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο KME προστίμου για την περίοδο από το 1995 μέχρι το 2001, και κατά 70 % το αρχικό ποσό των προστίμων που επιβλήθηκαν στην KME Germany, αφενός, καθώς και στις KME Italy και KME France, αφετέρου, για την περίοδο από το 1988 μέχρι το 1995. Συνεπώς, το βασικό ποσό των προστίμων καθορίστηκε στα 56,88 εκατομμύρια ευρώ για το σύνολο του ομίλου KME (αιτιολογικές σκέψεις 338, 342 και 347 της προσβαλλόμενης απόφασης).

20 Πέμπτον, βάσει των επιβαρυντικών περιστάσεων, το βασικό ποσό του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου αυξήθηκε κατά 50 %, διότι η εταιρία αυτή υπέπεσε σε υποτροπή, δεδομένου ότι υπήρξε αποδέκτρια της απόφασης 90/417/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 65 [ΕΚΑΧ] που αφορά συμφωνία και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ Ευρωπαίων παραγωγών πλατέων προϊόντων ψυχρής ελάσεως ανοξείδωτου χάλυβα (ΕΕ L 220, σ. 28) (αιτιολογική σκέψη 354 της προσβαλλόμενης απόφασης).

21 Έκτον, δυνάμει των ελαφρυντικών περιστάσεων, η Επιτροπή επισήμανε ότι, χωρίς τη συνεργασία της Outokumpu, το θεσμικό όργανο αυτό δεν θα μπορούσε να αποδείξει την ύπαρξη παραβατικής συμπεριφοράς παρά μόνο για περίοδο τεσσάρων ετών και, κατά συνέπεια, μείωσε το βασικό ποσό του προστίμου της των 22,22 εκατομμυρίων ευρώ, ώστε το βασικό ποσό να αντιστοιχεί στο πρόστιμο που θα της είχε επιβληθεί για μια τέτοια περίοδο (αιτιολογική σκέψη 386 της προσβαλλόμενης απόφασης).

22 Έβδομον και τελευταίο, η Επιτροπή, δυνάμει του τίτλου Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, μείωσε το ποσό των προστίμων κατά 50 % για την Outokumpu, 20 % για τη Wieland και 30 % για τον όμιλο KME (αιτιολογικές σκέψεις 402, 408 και 423 της προσβαλλόμενης απόφασης).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

23 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Απριλίου 2004, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

24 Κατόπιν τροποποίησης της σύνθεσης των τμημάτων του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο κατά συνέπεια ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.

25 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Επιτροπή ζήτησε την προσαύξηση του ποσού του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου για τον λόγο ότι αυτές έθεσαν υπό αμφισβήτηση, με το υπόμνημα απαντήσεως, ορισμένα πραγματικά περιστατικά που δεν είχαν αμφισβητηθεί κατά τη διοικητική διαδικασία. Το Πρωτοδικείο κάλεσε τις προσφεύγουσες να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του αντίθετου αυτού αιτήματος, πράγμα που έπραξαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

26 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (όγδοο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα και τους απηύθυνε γραπτές ερωτήσεις στις οποίες απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

27 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 27ης Φεβρουαρίου 2008. Με την ευκαιρία αυτή, οι προσφεύγουσες χρησιμοποίησαν, προς στήριξη ενός εκ των προβαλλόμενων λόγων, ορισμένα έγγραφα περιλαμβάνοντα, μεταξύ άλλων, στατιστικά στοιχεία και διαγράμματα σχετικά με την εξέλιξη της τιμής των σωλήνων για βιομηχανική χρήση, αφενός, και της τιμής του χαλκού, αφετέρου. Η Επιτροπή αντιτάχθηκε στη χρήση των εγγράφων αυτών ισχυριζόμενη ότι δεν είχε τη δυνατότητα να ελέγξει τη γνησιότητα των περιεχομένων σ' αυτά πληροφοριών και ότι, εν πάση περιπτώσει, οι εν λόγω πληροφορίες αφορούσαν χρονική περίοδο διαφορετική από την κρίσιμη για τα πραγματικά περιστατικά.

28 Τα έγγραφα που κατέθεσαν οι προσφεύγουσες κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως δεν τέθηκαν στον φάκελο της υποθέσεως.

29 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να μειώσει σημαντικά το επιβληθέν στον όμιλο ΚΜΕ πρόστιμο,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι προσφεύγουσες για την παροχή τραπεζικής εγγύησης αντί καταβολής του προστίμου, εν αναμονή της αποφάσεως του Πρωτοδικείου,

— να λάβει όλα τα μέτρα που κρίνει πρόσφορα.

30 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα,

— να αυξήσει το ποσό του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου.

Σκεπτικό

31 Προς στήριξη της υπό κρίση προσφυγής, οι προσφεύγουσες επικαλούνται πέντε λόγους που όλοι αφορούν τον καθορισμό του ύψους του επιβληθέντος σ' αυτές προστίμου. Οι λόγοι αυτοί αντλούνται, αντιστοίχως, από μη δέουσα συνεκτίμηση του αντικτύπου της σύμπραξης προς υπολογισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, από μη δέουσα αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας αγοράς, από εσφαλμένη

αύξηση του προστίμου λόγω της διάρκειας της παράβασης, από την παράλειψη να ληφθούν υπόψη ελαφρυντικές περιστάσεις και από εσφαλμένη εφαρμογή της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία.

32 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 290 έως 387 της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι η Επιτροπή επέβαλε τα πρόστιμα λόγω της παραβάσεως στηριζόμενη στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και, αφετέρου, ότι, ακόμα και αν η Επιτροπή δεν παραπέμπει ρητώς, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), δεν αμφισβητείται ότι το θεσμικό αυτό όργανο προσδιόρισε το ποσό των προστίμων κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας που ορίζουν οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές.

33 Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κανόνας δικαίου, περιέχουν ωστόσο κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η Επιτροπή δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους που πρέπει να συμβιβάζονται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 91 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34 Επομένως, εναπόκειται στο Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας των επιβληθέντων με την προσβαλλόμενη απόφαση προστίμων, να εξακριβώσει αν η Επιτροπή άσκησε την εξουσία της εκτιμήσεως σύμφωνα με τη μέθοδο που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές και, εφόσον διαπιστώσει ότι αυτή παρέκκλινε από την ως άνω μέθοδο, να εξακριβώσει αν η εν λόγω παρέκκλιση είναι νομικώς δικαιολογημένη και επαρκώς κατά νόμον αιτιολογημένη. Συναφώς, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο επικύρωσε τόσο την ίδια την αρχή των κατευθυντηρίων γραμμών όσο και τη μέθοδο που αυτές εκθέτουν (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψεις 252 έως 255, 266, 267, 312 και 313).

35 Ο αυτοπεριορισμός της εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής που προκύπτει από την έκδοση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είναι στην πραγματικότητα ασυμβίβαστος με τη διατήρηση σημαντικού περιθωρίου εκτίμησης για το θεσμικό αυτό όργανο. Οι

κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν διάφορα στοιχεία που παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα ελιγμών κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του κανονισμού 17, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο (προπαρατεθείσα απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 34 ανωτέρω, σκέψη 267).

36 Ως εκ τούτου, σε τομείς στους οποίους η Επιτροπή διατηρεί περιθώριο εκτιμήσεως, για παράδειγμα όσον αφορά τον συντελεστή προσαύξησης λόγω της διάρκειας της παραβάσεως, ο έλεγχος νομιμότητας που ασκείται επί των εκτιμήσεων αυτών περιορίζεται στο να εξακριβωθεί ότι δεν υπάρχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 2005, Τ-241/01, Scandinavian Airlines System κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-2917, σκέψεις 64 και 79).

37 Εξάλλου, το περιθώριο εκτιμήσεως της Επιτροπής και τα όρια τα οποία η ίδια έχει ορίσει δεν προδικάζουν, καταρχήν, την εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-67/00, Τ-68/00, Τ-71/00 και Τ-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 538), που του παρέχει την εξουσία να εξαλείφει, να μειώνει ή να αυξάνει το ποσό του επιβαλλόμενου από την Επιτροπή προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Φεβρουαρίου 2007, C-3/06 P, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-1331, σκέψεις 60 έως 62 απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 2003, Τ-368/00, General Motors Nederland και Opel Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4491, σκέψη 181).

Επί του πρώτου λόγου, αντλούμενου από μη δέουσα συνεκτίμηση του συγκεκριμένου αντικτύπου της σύμπραξης

Επιχειρήματα των διαδίκων

38 Στο πλαίσιο του πρώτου τους λόγου, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε, προκειμένου να καθορίσει το ποσό των προστίμων εν προκειμένω, να λάβει υπόψη τον πραγματικό αντίκτυπο της σύμπραξης επί της αγοράς. Κατά τις

προσφεύγουσες, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι εσφαλμένη, καθόσον η Επιτροπή αθέτησε την υποχρέωση αυτή. Πράττοντας έτσι, η Επιτροπή παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, η συλλογιστική και το συμπέρασμα που περιέχει η προσβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά τον συγκεκριμένο αντίκτυπο της σύμπραξης ενέχουν σφάλματα και αντιφάσεις και δεν στηρίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία.

39 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες επισημαίνουν ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή όφειλε κατά μείζονα λόγο να αποδείξει ικανοποιητικά τον πραγματικό αντίκτυπο της σύμπραξης λόγω της αιτιολογίας που το θεσμικό αυτό όργανο παρέθεσε για την επιβολή στις προσφεύγουσες αρχικού προστίμου τριπλάσιου από αυτά που επιβλήθηκαν στις Wieland και Outokumpu. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι ο δικαιολογητικός λόγος που παρέθεσε η Επιτροπή για να εξηγήσει τη διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι η ανάγκη να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, ως εκ τούτου, του πραγματικού αντικτύπου της παράνομης συμπεριφοράς κάθε μιας επί του ανταγωνισμού. Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι η αιτιολογία αυτή προφανώς στηρίζεται στην παραδοχή ότι υφίσταται πραγματικός αντίκτυπος της σύμπραξης. Η επιβολή διαφορετικών προστίμων ανάλογα με το αποτέλεσμα της ατομικής συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων έχει νόημα μόνον εφόσον η παράβαση στο σύνολό της έχει συγκεκριμένο αντίκτυπο στην αγορά.

40 Επομένως, είναι αβάσιμη και δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη της Επιτροπής ότι ο χαρακτήρας της σύμπραξης αρκούσε για να δικαιολογήσει το αρχικό ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στον όμιλο ΚΜΕ λόγω της σοβαρότητας.

41 Οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι προσκόμισαν, προς απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, μια έκθεση που κατάρτισε μια συμβουλευτική εταιρία (στο εξής: αρχική έκθεση), η οποία αποδεικνύει την απουσία πραγματικού αντικτύπου της παράβασης επί των τιμών. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της παρούσας δίκης, οι προσφεύγουσες προσκόμισαν δύο άλλες εκθέσεις (στο εξής: πρώτη συμπληρωματική έκθεση και δεύτερη συμπληρωματική έκθεση) που επισυνάφθηκαν, αντιστοίχως, στο δικόγραφο της προσφυγής και στο υπόμνημα απαντήσεως. Τις δύο αυτές συμπληρωματικές εκθέσεις κατάρτισαν δύο από τους συντάκτες της αρχικής έκθεσης και επιβεβαιώνουν τα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής.

42 Οι προσφεύγουσες, παραπέμποντας στις αιτιολογικές σκέψεις 299, 300 και 314 της προσβαλλόμενης απόφασης, υποστηρίζουν ότι η προσέγγιση της Επιτροπής είναι αντιφατική στο μέτρο που δεν είναι λογικό το θεσμικό αυτό όργανο να ισχυρίζεται, αφενός, ότι ήταν αδύνατο να καθοριστεί ο αντίκτυπος της σύμπραξης επί των τιμών και να καταλήγει, αφετέρου, ότι η σύμπραξη είχε τελικώς αντίκτυπο επί των τιμών.

43 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, όσον αφορά τη σύμπτωση μεταξύ των αυξήσεων στις τιμές και των αυξήσεων στη ζήτηση, που παρατήρησε η Επιτροπή, το θεσμικό αυτό όργανο όφειλε να έχει πραγματοποιήσει εμπειρική ανάλυση. Ελλείψει κατάλληλης οικονομετρικής μελέτης, η Επιτροπή όφειλε να καταλήξει ότι ήταν αδύνατο να καθοριστεί, εκ των προτέρων, κατά πόσον οι αυξήσεις των τιμών απέρρεαν από συντονισμό μεταξύ επιχειρήσεων ή οφείλονταν αποκλειστικά στην αύξηση της ζήτησης.

44 Κατά τα λοιπά, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι είναι εσφαλμένοι οι ισχυρισμοί που προβάλλει η Επιτροπή ως προς την αρχική έκθεση. Συναφώς, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν κυρίως στις δύο συμπληρωματικές εκθέσεις και ισχυρίζονται ότι η ανάλυση που περιέχει η αρχική έκθεση ορθώς υποδεικνύει ότι η σύμπραξη δεν είχε κανένα συγκεκριμένο αντίκτυπο επί της διακυμάνσεως των τιμών.

45 Τέλος, οι προσφεύγουσες επικαλούνται, παραπέμποντας στα επιχειρήματα που ανέπτυξαν στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου, ότι ο φάκελος της υπόθεσης περιλαμβάνει παραδείγματα μη τήρησης των συμφωνιών περί συμπράξεως και ότι οι προσφεύγουσες έθεσαν σε εφαρμογή τη σύμπραξη σε περιορισμένη έκταση.

46 Επομένως, οι προσφεύγουσες καταλήγουν ότι το αρχικό ποσό του προστίμου τους όφειλε να έχει οριστεί στο κατώτατο επίπεδο της κλίμακας των κατάλληλων προστίμων που επιβάλλονται λόγω παραβάσεως των κανόνων περί συμπράξεων και έπρεπε να είναι κατώτερο από το τριπλάσιο του αρχικού ποσού των προστίμων το οποίο καθορίστηκε για τις Wieland και Outokumpu.

47 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου αυτού.

48 Η Επιτροπή προβάλλει, μεταξύ άλλων, ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν, ούτε με την απάντησή τους στην ανακοίνωση αιτιάσεων ούτε με το δικόγραφο της προσφυγής, τρεις από τις τέσσερις πτυχές της επίδρασης που είχε η παράβαση στην αγορά και τις οποίες διαπίστωσε η Επιτροπή, ήτοι την επιρροή στις προσφορές προς τους πελάτες, όσον αφορά τιμές και ποσότητες, την εφαρμογή των συμφωνηθεισών αυξήσεων των τιμών και τη σταθεροποίηση των μεριδίων της αγοράς.

49 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι τρεις αυτές πτυχές αμφισβητήθηκαν από τις προσφεύγουσες για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, πράγμα που, κατά συνέπεια, συνιστά νέο ισχυρισμό και, ως εκ τούτου, απαράδεκτο δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι τα προαναφερθέντα πραγματικά περιστατικά παρατέθηκαν στην ανακοίνωση των αιτιάσεων μεταξύ των στοιχείων που συνιστούν παράβαση. Το θεσμικό αυτό όργανο επισημαίνει ότι, χορηγώντας στις προσφεύγουσες μείωση κατά 30 % του ποσού του προστίμου, έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Υπογραμμίζει ότι δεν θα χορηγούσε τη μείωση αυτή αν οι προσφεύγουσες είχαν αμφισβητήσει τα πραγματικά περιστατικά με την απάντησή τους στην ανακοίνωση των αιτιάσεων. Συνεπώς, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να αυξήσει το ποσό του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου.

50 Η Επιτροπή προβάλλει επίσης ένταση απαραδέκτου κατά της δεύτερης συμπληρωματικής έκθεσης. Κατά το θεσμικό αυτό όργανο, η έκθεση αυτή είναι απαράδεκτη δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας. Συγκεκριμένα, οι συντάκτες της δεύτερης συμπληρωματικής έκθεσης, αντί να ανατρέψουν τις επικρίσεις που η Επιτροπή εξέθεσε με το υπόμνημα αντικρούσεως όσον αφορά τους προγενέστερους υπολογισμούς, επιχείρησαν να καταφύγουν σε μια σειρά νέων υπολογισμών προκειμένου να αντικαταστήσουν εκείνους της πρώτης συμπληρωματικής έκθεσης. Κατά την Επιτροπή, και η δεύτερη συμπληρωματική έκθεση πρέπει να απορριφθεί δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας, για τον λόγο ότι, μολονότι αποτελεί παράρτημα, περιλαμβάνει επιχειρήματα που απαντούν επί της ουσίας στους ισχυρισμούς που προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

51 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η εξέταση των ενστάσεων απαραδέκτου της Επιτροπής καθώς και του αντίθετου αιτήματός της.

52 Καταρχάς, όσον αφορά την αμφισβήτηση τριών «από τις τέσσερις πτυχές της επίδρασης που είχε η σύμπραξη», διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες έθεσαν υπό αμφισβήτηση, με το δικόγραφο της προσφυγής, το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η παράβαση είχε συγκεκριμένο και γενικό αντίκτυπο επί της αγοράς. Οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν ότι η σύμπραξη δεν είχε κανένα σημαντικό αντίκτυπο επί των τιμών και υποστήριξαν ότι η σταθεροποίηση των μεριδίων της αγοράς καθώς και η εφαρμογή των αυξήσεων τιμών δεν μπορούν να είναι κρίσιμες για την απόδειξη του πραγματικού αντικτύπου της παράβασης.

53 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες, με το υπόμνημα απαντήσεως, ανέπτυξαν την επιχειρηματολογία αυτή απαντώντας στον ισχυρισμό που προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής, δεν αμφισβητήθηκαν τρεις από τις τέσσερις πτυχές της επίδρασης που είχε η σύμπραξη. Ως εκ τούτου, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο αυτό είναι προδήλως αβάσιμη και, κατά συνέπεια, το αντίθετο αίτημά της είναι απαράδεκτο.

54 Όσον αφορά το ερώτημα αν η δεύτερη συμπληρωματική έκθεση συνιστά παραδεκτό αποδεικτικό μέσο, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διάδικοι μπορούν, προς στήριξη της επιχειρηματολογίας τους, να προτείνουν με τα υπομνήματα απαντήσεως και ανταπαντήσεως αποδεικτικά μέσα, πρέπει όμως να δικαιολογούν την καθυστερημένη πρόταση των αποδεικτικών αυτών μέσων. Ωστόσο, η διάταξη αυτή αφορά τα νέα αποδεικτικά μέσα και πρέπει να συνδυαστεί με το άρθρο 66, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, που ορίζει ρητά ότι η ανταπόδειξη και η περαιτέρω επίκληση αποδεικτικών μέσων είναι δυνατή (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 72, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-448/04, Επιτροπή κατά Trends, που δεν έχει δημοσιευτεί στη Συλλογή, σκέψη 52).

55 Εν προκειμένω, δύο οικονομικές μελέτες, ήτοι η αρχική έκθεση και η πρώτη συμπληρωματική έκθεση, επισυνάφθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής, προκειμένου να στηρίξουν τον ισχυρισμό των προσφευγουσών ότι η παράβαση δεν είχε καμία επίδραση στην αγορά. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή προέβαλε επιχειρήματα για να αποδείξει ότι τόσο η μεθοδολογία όσο και οι μονάδες μέτρησης που χρησιμοποιήθηκαν στην αρχική έκθεση ήταν ελαττωματικές και η αξιοπιστία τους αβέβαιη και ότι, εν πάση περιπτώσει, τα αποτελέσματα των εκθέσεων αυτών δεν αντίκεινται στη διαπίστωση ότι η σύμπραξη είχε επίδραση στις τιμές.

56 Ως εκ τούτου, η δεύτερη συμπληρωματική έκθεση, που σκοπεί στην αντίκρουση των προαναφερθεισών αιτιάσεων της Επιτροπής, δεν μπορεί να συνιστά νέο αποδεικτικό μέσο, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, αλλά αντιστοιχεί σε περαιτέρω επίκληση αποδεικτικών μέσων, σχετικών με την επίδραση που είχε η σύμπραξη επί των τιμών, τα οποία μέσα είχαν προσκομιστεί από τις προσφεύγουσες με το δικόγραφο της προσφυγής.

57 Ως προς την αιτίαση της Επιτροπής ότι η δεύτερη συμπληρωματική έκθεση, μολονότι αποτελεί παράρτημα, περιέχει επιχειρήματα που απαντούν επί της ουσίας στους ισχυρισμούς που προέβαλε το θεσμικό αυτό όργανο με το υπόμνημα αντικρούσεως, υπενθυμίζεται ότι δεν απόκειται ασφαλώς στο Πρωτοδικείο να αναζητεί και να εντοπίζει στα παραρτήματα τους ισχυρισμούς που θα μπορούσε να δεχθεί ότι αποτελούν τη βάση της προσφυγής, δεδομένου ότι τα παραρτήματα επιτελούν λειτουργία αμιγώς αποδεικτική και διευκρινιστική (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Τ-201/04, Microsoft κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-3601, σκέψη 94 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

58 Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες, με το υπόμνημα απαντήσεως, απέρριψαν, εν μέρει ως απρόσφορες και εν μέρει ως αβάσιμες, τις ενστάσεις τις Επιτροπής ως προς τις δύο εκθέσεις που επισυνάφθηκαν στο δικόγραφο της προσφυγής. Στο πλαίσιο αυτό, οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν με το υπόμνημα απαντήσεως ότι, ακόμα και αν λαμβάνονταν υπόψη οι μεθοδολογικής φύσεως ενστάσεις της Επιτροπής, τα συμπεράσματα των εν λόγω εκθέσεων παραμένουν ως έχουν, ήτοι καταδεικνύουν την απουσία επίδρασης της σύμπραξης επί των τιμών. Επίσης, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν ότι η ερμηνεία της Επιτροπής όσον αφορά ορισμένα δεδομένα που περιέχουν οι δύο προαναφερθείσες εκθέσεις οδηγεί σε στατιστικώς εσφαλμένα συμπεράσματα.

59 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η δεύτερη συμπληρωματική έκθεση δεν περιέχει νέους νομικούς ισχυρισμούς, αλλά στηρίζει, μέσω νέων μεθόδων υπολογισμού και οικονομετρικών στοιχείων, τους προβαλλόμενους με το υπόμνημα απαντήσεως ισχυρισμούς. Επομένως, κρίνεται παραδεκτό το σύνολο των αποδεικτικών μέσων που προσκομίζουν οι προσφεύγουσες στο πλαίσιο του πρώτου λόγου και των αιτιάσεων τις οποίες προβάλλουν.

60 Όσον αφορά τη βασιμότητα του υπό κρίση λόγου, επισημαίνεται ότι με αυτόν οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τόσο την εκ μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης (βλ. σκέψεις 12 και 13 ανωτέρω) όσο και τη διαφορετική αντιμετώπιση στην οποία το θεσμικό αυτό όργανο προέβη βάσει των μεριδίων της αγοράς που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις (βλ. σκέψη 16 ανωτέρω).

61 Καταρχάς, όσον αφορά τη διαφορετική αντιμετώπιση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, η αιτιολογία που παρέθεσε συναφώς η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι το θεσμικό αυτό όργανο μερίμνησε ώστε να λάβει υπόψη το «ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, ως εκ τούτου, του πραγματικού αντικτύπου της παράνομης συμπεριφοράς της επί του ανταγωνισμού» (αιτιολογική σκέψη 322 της προσβαλλόμενης απόφασης). Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι, ακόμα και όταν δεν αποδεικνύεται ότι η παράβαση έχει συγκεκριμένη επίδραση επί της αγοράς, η Επιτροπή δικαιούται να προβαίνει σε διαφορετική αντιμετώπιση των επιχειρήσεων βάσει των μεριδίων που αυτές κατέχουν στην οικεία αγορά, στα πρότυπα της αντιμετώπισης που εκτίθεται με τις αιτιολογικές σκέψεις 326 έως 329 της προσβαλλόμενης απόφασης.

62 Συγκεκριμένα, από τη νομολογία προκύπτει ότι το μερίδιο της αγοράς που κατέχει κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση στην αγορά που υπήρξε αντικείμενο περιοριστικής πρακτικής συνιστά αντικειμενικό στοιχείο που παρέχει το ορθό μέτρο της ευθύνης κάθε μιας επιχείρησης όσον αφορά τη δυνητική βλαπτικότητα της πρακτικής αυτής για την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Απριλίου 2004, Τ-236/01, Τ-239/01, Τ-244/01 έως Τ-246/01, Τ-251/01 και Τ-252/01, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1181, σκέψη 197).

63 Ομοίως, ως προς την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης, πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, ακόμα και αν η Επιτροπή δεν είχε αποδείξει ότι η σύμπραξη είχε

συγκεκριμένο αντίκτυπο επί της αγοράς, τούτο δεν θα ασκούσε επιρροή στον χαρακτηρισμό της παράβασης ως «πολύ σοβαρής» και, επομένως, στο ποσό του προστίμου.

64 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από το κοινοτικό σύστημα κυρώσεων για παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού, όπως έχει καθιερωθεί με τον κανονισμό 17 και ερμηνευθεί από τη νομολογία, προκύπτει ότι οι συμπράξεις, λόγω της ίδιας τους της φύσης, είναι ορθό να συνεπάγονται την επιβολή των αυστηρότερων προστίμων. Ο ενδεχόμενος συγκεκριμένος αντίκτυπός τους επί της αγοράς, ειδικότερα δε το ερώτημα σε ποιο μέτρο ο περιορισμός του ανταγωνισμού κατέληξε σε αγοραία τιμή υψηλότερη από εκείνη που θα είχε επικρατήσει σε περίπτωση που δεν υπήρχε η σύμπραξη, δεν αποτελεί αποφασιστικό κριτήριο για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων (βλ. συναφώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψεις 120 και 129, της 17ης Ιουλίου 1997, C-219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-4411, σκέψη 33, της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-286/98 P, Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9925, σκέψεις 68 έως 77, και της 25ης Ιανουαρίου 2007, C-407/04 P, Dalmine κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-829, σκέψεις 129 και 130 προπαρατεθείσα απόφαση Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 225 βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Mischo στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-283/98 P, Mo och Domsjö κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9858, σκέψεις 95 έως 101).

65 Πρέπει να προστεθεί ότι από τις κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι οι συμφωνίες ή οι εναρμονισμένες πρακτικές που αποβλέπουν ιδίως, όπως εν προκειμένω, στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή της πελατείας μπορούν, εκ της φύσεώς τους και μόνον, να χαρακτηρίζονται «πολύ σοβαρές», χωρίς να απαιτείται να έχουν κάποιον ιδιαίτερο αντίκτυπο στην αγορά ή η επιρροή τους να έχει συγκεκριμένη γεωγραφική έκταση. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από το ότι ενώ, σύμφωνα με την περιγραφή των «σοβαρών» παραβάσεων, προβλέπεται ρητώς ο αντίκτυπος στην αγορά και η παραγωγή αποτελεσμάτων σε εκτεταμένες ζώνες της κοινής αγοράς, αντιθέτως, σύμφωνα με την περιγραφή των «πολύ σοβαρών παραβάσεων», δεν απαιτείται η επέλευση κάποιας συγκεκριμένης συνέπειας στην αγορά ή η παραγωγή αποτελέσματος σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-4407, σκέψη 150).

66 Επιπροσθέτως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον ότι η σύμπραξη είχε συγκεκριμένο αντίκτυπο επί της οικείας αγοράς.

67 Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται ότι η νομολογία έχει απορρίψει την παραδοχή των προσφευγουσών ότι η Επιτροπή, στην περίπτωση που επικαλείται ότι η σύμπραξη έχει συγκεκριμένο αντίκτυπο προκειμένου να καθορίσει το ποσό του προστίμου, οφείλει να αποδείξει επιστημονικώς την ύπαρξη απτού οικονομικού αποτελέσματος επί της αγοράς καθώς και αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του αντικτύπου και της παράβασης.

68 Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι ο πραγματικός αντίκτυπος μιας σύμπραξης στην αγορά πρέπει να θεωρείται ότι έχει επαρκώς αποδειχθεί αν η Επιτροπή είναι σε θέση να παράσχει συγκεκριμένες και αξιόπιστες ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει, με εύλογη πιθανότητα, ότι η σύμπραξη είχε αντίκτυπο στην αγορά (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Scandinavian Airlines System κατά Επιτροπής, σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 122 αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, Τ-59/02, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3627, σκέψεις 159 έως 161, Τ-43/02, Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3435, σκέψεις 153 έως 155, Τ-329/01, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3255, σκέψεις 176 έως 178, και Τ-322/01, Roquette Frères κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3137, σκέψεις 73 έως 75).

69 Συναφώς, παρατηρείται ότι οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν το υποστατό των πραγματικών περιστατικών, όπως εκτέθηκαν στη σκέψη 13 ανωτέρω, στα οποία στηρίχτηκε η Επιτροπή για να καταλήξει ότι η σύμπραξη είχε συγκεκριμένο αντίκτυπο επί της αγοράς και τα οποία συνίστανται, πρώτον, στο γεγονός ότι οι τιμές μειώθηκαν κατά τις περιόδους χαλαρής τήρησης της συμφωνίας περί συμπράξεως ενώ αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια άλλων περιόδων, δεύτερον, στην εφαρμογή ενός συστήματος ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με τον όγκο των πωλήσεων και το ύψος των τιμών, τρίτον, στο σημαντικό μερίδιο της αγοράς που κατέχει το σύνολο των μελών της σύμπραξης και, τέταρτον, στο γεγονός ότι τα αντίστοιχα μερίδια της αγοράς των μετεχόντων στη σύμπραξη παρέμειναν σχετικά σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της παράβασης. Το μόνο που επικαλέστηκαν οι προσφεύγουσες είναι ότι τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν μπορούν να αποδείξουν ότι η εν λόγω παράβαση είχε συγκεκριμένο αντίκτυπο στην αγορά.

70 Από τη νομολογία όμως προκύπτει ότι η Επιτροπή θεμιτώς συνάγει, βάσει των ενδείξεων της προηγούμενης σκέψης, ότι η παράβαση είχε συγκεκριμένο αντίκτυπο στην αγορά (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσες αποφάσεις Jungbunzlauer κατά Επιτροπής, σκέψη 68 ανωτέρω, σκέψη 159, Roquette Frères κατά Επιτροπής, σκέψη 68 ανωτέρω, σκέψη 78, Τ-59/02, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής, σκέψη 68 ανωτέρω, σκέψη 165, Τ-329/01, Archer Daniels Midland κατά Επιτροπής,

σκέψη 68 ανωτέρω, σκέψη 181 απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2006, T-259/02 έως T-264/02 και T-271/02, Zentralbank Österreich κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-5169, σκέψεις 285 έως 287).

71 Όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι ο φάκελος της υπόθεσης περιλαμβάνει παραδείγματα μη τήρησης των συμφωνιών περί συμπράξεως, πρέπει να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι οι συμφωνίες δεν τηρούνταν πάντοτε από τα μέλη τις συμφωνίας δεν αρκεί για να αποκλειστεί η ύπαρξη αντικτύπου επί της αγοράς (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Groupe Danone κατά Επιτροπής, σκέψη 65 ανωτέρω, σκέψη 148).

72 Τα επιχειρήματα που οι προσφεύγουσες αντλούν από τη δική τους συμπεριφορά δεν μπορούν επίσης να γίνουν δεκτά. Συγκεκριμένα, η πραγματική συμπεριφορά την οποία ισχυρίζεται ότι ακολούθησε μια επιχείρηση δεν ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του αντικτύπου μιας σύμπραξης στην αγορά, λαμβάνονται δε υπόψη μόνον τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την όλη παράβαση (απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2003, T-224/00, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2597, σκέψη 167). Ομοίως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι διαπίστωσε, με την αιτιολογική σκέψη 303 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η αρχική έκθεση δεν παρείχε τη δυνατότητα αντίκρουσης των συμπερασμάτων της σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα της παράβασης επί της αγοράς. Συγκεκριμένα, στην οικονομετρική ανάλυση που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή εξετάζονται μόνον τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τις προσφεύγουσες.

73 Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, ο υπό κρίση λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

74 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο κρίνει, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας και υπό το φως των ανωτέρω σκέψεων, ότι η εκτίμηση στην οποία προέβη η Επιτροπή όσον αφορά το αρχικό ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε λόγω της σοβαρότητας δεν πρέπει να τεθεί υπό αμφισβήτηση.

Επί του δεύτερου λόγου, αντλούμενου από μη δέουσα αξιολόγηση του μεγέθους του επηρεασθέντος από την παράβαση τομέα

Επιχειρήματα των διαδίκων

75 Με τον δεύτερο λόγο, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή, εκτιμώντας την αξία της σχετικής αγοράς στα 288 εκατομμύρια ευρώ, υπερεκτίμησε το μέγεθος της αγοράς αυτής και, ως εκ τούτου, τη σοβαρότητα της παράβασης, πράγμα που οδήγησε στην επιβολή υπερβολικού προστίμου. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν επίσης ότι η προσέγγιση της Επιτροπής παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

76 Προκαταρκτικώς, οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι, στον τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση, η συνολική τιμή των προϊόντων αποτελεί υπό κανονικές συνθήκες συνιστώσα της τιμής του χαλκού, που βασίζεται στην εκτίμηση της αξίας στο Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (London Metal Exchange, στο εξής: LME) και του κόστους μεταποίησης, που αντιστοιχεί στην από τον κατασκευαστή προστιθέμενη αξία (στο εξής: περιθώριο μεταποίησης). Η πρώτη ύλη που είναι αναγκαία για την κατασκευή σωλήνων για βιομηχανική χρήση παρέχεται είτε από τον πελάτη είτε από τον ίδιο τον κατασκευαστή των σωλήνων, ο οποίος επομένως θα ενσωματώσει το κόστος της πρώτης ύλης αυτής στην τελική τιμή χρέωσης.

77 Κατά τις προσφεύγουσες, το μέγεθος της οικείας αγοράς είναι ένας παράγοντας που ασκεί επιρροή στον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή τουλάχιστον καθόρισε το αρχικό ποσό βάσει του μεγέθους της οικείας αγοράς.

78 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, ως παραγωγοί σωλήνων για βιομηχανική κρίση, ουδεμία επιρροή ασκούν στην τιμή της κύριας πρώτης ύλης, ήτοι του χαλκού, που αντιπροσωπεύει περίπου τα δύο τρίτα της τελικής τιμής που καταβάλλουν οι πελάτες τους. Συναφώς, οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι η τιμή του χαλκού καθορίζεται από τις ημερήσιες χρηματιστηριακές τιμές του LME και ότι, προμηθευόμενες το μέταλλο αυτό, ακολουθούν απλώς τις οδηγίες που τους δίδονται από τους αγοραστές των σωλήνων για βιομηχανική χρήση. Ως εκ τούτου, η τιμή του εν λόγω μετάλλου

καθορίζεται από τους ίδιους τους πελάτες. Κατά συνέπεια, η τιμή του χαλκού αποτελεί απλώς ένα στοιχείο που μετακυλίεται στους πελάτες. Το ευμετάβλητο της τιμής του χαλκού δεν επηρεάζει την απόδοση των προσφευγουσών. Επομένως, το πραγματικό οικονομικό βάρος της οικείας αγοράς περιορίζεται στο περιθώριο μεταποίησης.

79 Επιπλέον, η έννοια του συνολικού κύκλου εργασιών που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ανώτατου ορίου του 10 % δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 δεν ασκεί κατ' ανάγκη επιρροή εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή και τα εθνικά δικαστήρια έχουν την ευχέρεια να ερμηνεύουν διαφορετικά την έννοια του κύκλου εργασιών στο πλαίσιο του υπολογισμού του μεγέθους της οικείας αγοράς. Συγκεκριμένα, ο κύκλος εργασιών αποτελεί μη ακριβή ένδειξη της έκτασης μιας αγοράς προϊόντων. Έτσι, σε ορισμένες υποθέσεις, άλλα στοιχεία μπορούν να παράσχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιολογήσει καλύτερα την έκταση της αγοράς.

80 Στηριζόμενες στα προεκτεθέντα, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή όφειλε να αφαιρέσει περίπου δύο τρίτα της συνολικής τιμής των επίμαχων προϊόντων κατά την αξιολόγηση του μεγέθους της οικείας αγοράς, πράγμα που θα συνεπαγόταν τον καθορισμό χαμηλότερου αρχικού ποσού. Οι προσφεύγουσες καταλήγουν ότι η Επιτροπή, παραλείποντας να αφαιρέσει την τιμή του χαλκού από τον κύκλο εργασιών της οικείας αγοράς, παρέβλεψε την οικονομική πραγματικότητα της αγοράς καθορίζοντας ένα αρχικό ποσό προστίμου υπερβολικό σε σχέση με τη σοβαρότητα της παράβασης, κατά παράβαση του άρθρου 15 του κανονισμού 17 και των κατευθυντηρίων γραμμών.

81 Κατά τις προσφεύγουσες, το γεγονός ότι η σύμπραξη, εκτός από την αφορώσα το περιθώριο μεταποίησης και λοιπούς εμπορικούς όρους συμφωνία, περιλάμβανε και κατανομή των αγορών και της πελατείας καθώς και παράνομη ανταλλαγή πληροφοριών, δεν είναι ικανό να επηρεάσει την εγκυρότητα του ισχυρισμού τους ότι το μέγεθος της εν λόγω αγοράς πρέπει, στο πλαίσιο της εκτίμησης του αρχικού ποσού του προστίμου, να αξιολογηθεί μόνο βάσει του κύκλου εργασιών που αντιστοιχεί στο περιθώριο μεταποίησης.

82 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, για να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα, μια κύρωση πρέπει να συνδέεται με τα κέρδη που πραγματοποιεί η σύμπραξη και ότι, εν προκειμένω, τα κέρδη που απέκτησαν τα μέλη της σύμπραξης δεν εξαρτώνται από την τιμή του χαλκού, αλλά μόνον από το περιθώριο μεταποίησης των σωλήνων. Επιπλέον, η τυπολατρική προσέγγιση της Επιτροπής οδηγεί σε αυστηρότερη αντιμετώπιση των οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται σε μεταγενέστερα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αγορές που αφορούν προγενέστερο στάδιο. Το ίδιο ισχύει για τους μεταποιητές ακριβών πρώτων υλών σε σχέση με τους μεταποιητές φθηνών πρώτων υλών.

83 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου που προβάλλουν οι προσφεύγουσες. Επιπλέον, το θεσμικό αυτό όργανο υποστηρίζει, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι οι προσφεύγουσες αμφισβήτησαν για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως ορισμένα συμπεράσματα που περιλαμβάνει η προσβαλλόμενη απόφαση σχετικά με την επέκταση της συμφωνίας περί των τιμών στις ρυθμίσεις πληρωμής και παράδοσης καθώς και στα εμπορεύματα επί παρακαταθήκη. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι, χορηγώντας στον όμιλο ΚΜΕ κατά 30 % μείωση του ποσού του προστίμου δυνάμει της ανακοίνωσης για τη συνεργασία, έλαβε μεταξύ άλλων υπόψη το γεγονός ότι ο εν λόγω όμιλος δεν αμφισβήτησε τα συμπεράσματα αυτά. Συνεπώς, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να κηρύξει απαράδεκτα τα προαναφερθέντα επιχειρήματα και, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, να αυξήσει εν πάση περιπτώσει το ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο ΚΜΕ προστίμου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

84 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν συντρέχει λόγος να εξεταστεί ούτε η ένσταση απαραδέκτου ούτε το αντίθετο αίτημα της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες, απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δέχτηκαν ρητώς ότι η εν λόγω σύμπραξη επεκτεινόταν στις ρυθμίσεις πληρωμής και παράδοσης καθώς και στα εμπορεύματα επί παρακαταθήκη. Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ένσταση απαραδέκτου είναι αβάσιμη και ότι το αντίθετο αίτημα της Επιτροπής είναι απαράδεκτο, δεδομένου ότι από τον φάκελο της υπόθεσης προκύπτει ότι η άποψη ότι η παράβαση επηρέασε μόνον την αγορά της μεταποίησης υποστηρίχθηκε από τις προσφεύγουσες τόσο κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας όσο και με το δικόγραφο της προσφυγής.

85 Όσον αφορά, δεύτερον, την ουσία, υπογραμμίζεται, καταρχάς, ότι η μεθοδολογία που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες εφάρμοσε με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), εκφράζει μια ενιαία αντιμετώπιση σύμφωνα με την οποία το αρχικό ποσό του προστίμου, που συναρτάται με τη σοβαρότητα της παράβασης, υπολογίζεται βάσει του χαρακτήρα της παράβασης, του πραγματικού της αντικτύπου επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και της έκτασης της [σχετικής] γεωγραφικής αγοράς (σημείο 1 Α, πρώτη περίοδος, των κατευθυντηρίων γραμμών). Εν συνεχεία, το γενικό αρχικό ποσό του προστίμου εξατομικεύεται για κάθε μετέχουσα επιχείρηση αναλόγως, μεταξύ άλλων, με το μέγεθός της.

86 Επιπλέον, για τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή μπορεί, χωρίς ωστόσο να της επιβάλλεται σχετική υποχρέωση, να συνεκτιμήσει το μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2006, Τ-15/02, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-497, σκέψη 134, και προπαρατεθείσα απόφαση Roquette Frères κατά Επιτροπής, σκέψη 68 ανωτέρω, σκέψεις 149 και 150).

87 Από την προσβαλλόμενη απόφαση ωστόσο προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή, εν προκειμένω, επέλεξε να λάβει υπόψη το μέγεθος της αγοράς των σωλήνων για βιομηχανική χρήση εντός του ΕΟΧ κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της επίμαχης παράβασης. Μολονότι η Επιτροπή κατέληξε εξαρχής, βάσει του χαρακτήρα της παράβασης, ότι η παράβαση αυτή είναι «πολύ σοβαρή» κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών (αιτιολογική σκέψη 294), στην πραγματικότητα προσδιόρισε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τη σοβαρότητα της παράβασης και, ως εκ τούτου, καθόρισε το γενικό αρχικό ποσό του προστίμου, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές συνέπειες της σύμπραξης στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 295 έως 314), τη γεωγραφική έκταση της σχετικής αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 315 έως 317) και το γεγονός ότι ο τομέας στον οποίο τελέστηκε η παράβαση αποτελεί σημαντική αγορά, της οποίας το μέγεθος εντός του ΕΟΧ αξιολογείται στα 288 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 318 και 319).

88 Αν και, για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης και τον καθορισμό του γενικού αρχικού ποσού του προστίμου, το μέγεθος της σχετικής αγοράς αποτέλεσε ένα μόνον από τα στοιχεία που εκτίμησε η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, γεγονός παραμένει ωστόσο ότι το θεσμικό αυτό όργανο στην πραγματικότητα καθόρισε το αρχικό ποσό του προστίμου λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο αυτό. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου δεν θα ήταν αναγκαστικά κατώτερο του ποσού των 35 εκατομμυρίων ευρώ αν η τιμή του χαλκού είχε αφαιρεθεί από τον κύκλο εργασιών της αγοράς.

89 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση του μεγέθους της επηρεασθείσας αγοράς, κακώς έλαβε υπόψη την τιμή του χαλκού.

90 Συναφώς, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, αφενός, ότι η τιμή του χαλκού δεν υπόκειται στον έλεγχο των κατασκευαστών σωλήνων για βιομηχανική χρήση δεδομένου ότι η τιμή αυτή καθορίζεται σύμφωνα με το LME και, αφετέρου, ότι απόκειται στους ίδιους τους αγοραστές των σωλήνων για βιομηχανική χρήση να αποφασίσουν σε ποια τιμή θα πωλείται το εν λόγω μέταλλο. Οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν επίσης ότι οι διακυμάνσεις της τιμής του χαλκού ουδεμία επιρροή ασκούν στο κέρδος τους.

91 Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι κανένας βάσιμος λόγος δεν επιβάλλει ο υπολογισμός του κύκλου εργασιών μιας αγοράς να πραγματοποιείται αφού εξαιρεθούν από αυτόν ορισμένες δαπάνες παραγωγής. Όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, σε όλους τους τομείς της βιομηχανίας υπάρχουν δαπάνες που είναι σύμφυτες με το τελικό προϊόν και που ο κατασκευαστής αδυνατεί να ελέγξει, αλλά που συνιστούν παρά ταύτα ουσιώδες στοιχείο του συνόλου των δραστηριοτήτων του και που, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να αποκλειστούν από τον κύκλο εργασιών κατά τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-48/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψεις 5030 και 5031). Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η τιμή του χαλκού συνιστά σημαντικό τμήμα της τελικής τιμής των σωλήνων για βιομηχανική χρήση ούτε από το γεγονός ότι ο κίνδυνος διακυμάνσεων των τιμών του χαλκού είναι πολύ αυξημένος σε σχέση με άλλες πρώτες ύλες.

92 Τέλος, όσον αφορά διάφορες αιτιάσεις των προσφευγουσών με τις οποίες ισχυρίζονται ότι, αντί να χρησιμοποιηθεί το κριτήριο του κύκλου εργασιών της σχετικής αγοράς, θα ήταν μάλλον σκόπιμο, λαμβανομένου υπόψη του αποτρεπτικού σκοπού των προστίμων και της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, το ύψος των προστίμων αυτών να καθοριστεί βάσει της απόδοσης του επηρεασθέντος τομέα ή της προστιθέμενης αξίας που αναφέρεται στον τομέα αυτόν, διαπιστώνεται ότι οι αιτιάσεις αυτές στερούνται λυσιτέλειας. Συναφώς, επιβάλλεται καταρχάς η διαπίστωση ότι η σοβαρότητα της

παράβασης καθορίζεται με αναφορά σε πολλούς παράγοντες, σχετικά με τους οποίους η Επιτροπή έχει διακριτική ευχέρεια (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2007, T-101/05 και T-111/05, BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-4949, σκέψη 65), χωρίς να πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνεται υπόψη κάποιος υφιστάμενος δεσμευτικός ή εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων (προπαρατεθείσα απόφαση Dalmine κατά Επιτροπής, σκέψη 64 ανωτέρω, σκέψη 129), και δεν απόκειται στον κοινοτικό δικαστή αλλά στην Επιτροπή να επιλέγει, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει και εντός των ορίων που απορρέουν από την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και τον κανονισμό 17, τους παράγοντες και τα αριθμητικά δεδομένα που θα λάβει υπόψη προκειμένου να εφαρμόσει μια πολιτική που εξασφαλίζει την τήρηση των απαγορεύσεων του άρθρου 81 ΕΚ.

93 Εν συνεχεία, είναι πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ο κύκλος εργασιών μιας επιχείρησης ή μιας αγοράς είναι, ως κριτήριο αξιολόγησης της σοβαρότητας της παράβασης, αόριστο και ατελές. Δεν διακρίνει ούτε μεταξύ τομέων με μεγάλη και με μικρή προστιθέμενη αξία ούτε μεταξύ κερδοφόρων και λιγότερο κερδοφόρων επιχειρήσεων. Ωστόσο, παρά το γεγονός της κατά προσέγγιση αξιολόγησης, ο κύκλος εργασιών θεωρείται σήμερα, τόσο από τον κοινοτικό νομοθέτη όσο και από την Επιτροπή και το Δικαστήριο, ως κατάλληλο κριτήριο, στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, για την εκτίμηση του μεγέθους και της οικονομικής ισχύος των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων [βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 64 ανωτέρω, σκέψη 121 άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, αιτιολογική σκέψη 10 και άρθρα 14 και 15 του κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24, σ. 1)].

94 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ορθώς έλαβε υπόψη την τιμή του χαλκού για τον καθορισμό του μεγέθους της σχετικής αγοράς.

Επί του τρίτου λόγου, αντλούμενου από εσφαλμένη αύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας της παράβασης

Επιχειρήματα των διαδίκων

95 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, αυξάνοντας κατά 10 % ανά έτος συμμετοχής στην παράβαση το αρχικό ποσό του επιβληθέντος σ' αυτές προστίμου, παρέβη τις κατευθυντήριες γραμμές και παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας, καθόσον δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η ένταση της σύμπραξης ήταν κυμαινόμενη ενόσω η σύμπραξη εξακολουθούσε να υφίσταται.

96 Συναφώς, οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι η κατά 10 % ανά έτος παράβασης προσαύξηση συνιστά την ανώτατη αύξηση που μπορεί να επιβάλει η Επιτροπή, δυνάμει των κατευθυντηρίων γραμμών, όσον αφορά παραβάσεις μακράς διάρκειας. Ως εκ τούτου, η προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου λόγω διάρκειας δεν έχει μηχανικό χαρακτήρα, αλλά πρέπει να είναι ανάλογη προς τον συγκεκριμένο και αντικειμενικό αντίκτυπο της παράβασης επί των καταναλωτών.

97 Οι προσφεύγουσες τονίζουν ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει την έννοια «ενιαία και διαρκής παράβαση» για περίπλοκες μορφές συμπράξεως, προκειμένου να επεκτείνει την ευθύνη σε επιχειρήσεις που δεν έχουν μετάσχει άμεσα σε όλες τις πτυχές που συνιστούν τη συνολική σύμπραξη, καθιστά αναγκαία την προσαρμογή της προσαύξησης του προστίμου λόγω διάρκειας ώστε να λαμβάνονται υπόψη ενδεχόμενες περίοδοι μειωμένης δραστηριότητας της σύμπραξης.

98 Εν προκειμένω, τα πραγματικά περιστατικά δεν δικαιολογούν εφαρμογή της ετήσιας αύξησης του 10 %, διότι, πρώτον, η εν λόγω σύμπραξη δεν είχε καμία σημαντική επίδραση στις τιμές και, δεύτερον, η ένταση των δραστηριοτήτων της σύμπραξης ήταν κυμαινόμενη κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορά η παράβαση, όπως άλλωστε επισήμανε και η Επιτροπή με διάφορες αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλόμενης απόφασης.

99 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του υπό κρίση λόγου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

100 Υπενθυμίζεται ότι προσαύξηση του προστίμου ανάλογα με τη διάρκεια δεν γίνεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της διάρκειας και της σημαντικής ζημίας που προκλήθηκε στους κοινοτικούς στόχους των κανόνων ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Τ-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 278 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

101 Επιπλέον, από τις κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε καμία αλληλοεπικάλυψη ή αλληλεξάρτηση μεταξύ της εκτιμήσεως της σοβαρότητας και της εκτιμήσεως της διάρκειας της παραβάσεως.

102 Αντιθέτως, πρώτον, από την οικονομία των κατευθυντηρίων γραμμών συνάγεται ότι αυτές προβλέπουν την εκτίμηση αυτής καθαυτήν της σοβαρότητας της παράβασης, για να καθοριστεί το αρχικό ποσό του προστίμου. Δεύτερον, η σοβαρότητα της

παράβασης αναλύεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της ενδιαφερόμενης επιχείρησης, ειδικότερα το μέγεθός της και τη θέση της στη σχετική αγορά, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε στάθμιση του αρχικού ποσού, στην κατάταξη των επιχειρήσεων σε κατηγορίες και στον καθορισμό ενός ειδικού αρχικού ποσού. Τρίτον, η διάρκεια της παράβασης λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ποσού και, τέταρτον, οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν τη συνεκτίμηση επιβαρυντικών και ελαφρυντικών περιστάσεων που καθιστούν δυνατή την προσαρμογή του ποσού του προστίμου, ιδιαίτερα σε σχέση με τον ενεργό ή παθητικό ρόλο των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων κατά την τέλεση της παράβασης.

103 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το γεγονός απλώς και μόνον ότι η Επιτροπή διατήρησε τη δυνατότητα να αυξάνει το πρόστιμο ανά έτος παράβασης κατά ποσοστό που ανέρχεται, στις περιπτώσεις μεγάλης διάρκειας παραβάσεων, μέχρι το 10 % του ποσού στο οποίο καταλήγει για τη σοβαρότητα της παράβασης, ουδόλως την υποχρεώνει να καθορίζει τον συντελεστή αυτό βάσει της έντασης των δραστηριοτήτων της σύμπραξης ή των αποτελεσμάτων της ή, κατά μείζονα λόγο, της σοβαρότητας της παράβασης. Στην πραγματικότητα, απόκειται στην Επιτροπή να επιλέγει, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτίμησης που διαθέτει (βλ. σκέψη 36 ανωτέρω), τον συντελεστή προσαύξησης που προτίθεται να εφαρμόσει λόγω της διάρκειας της παράβασης.

104 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διαπίστωσε, ειδικότερα με τις αιτιολογικές σκέψεις 335 και 340 της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι η συμμετοχή του ομίλου KME στην παράβαση διήρκεσε δώδεκα έτη και δέκα μήνες, ήταν δηλαδή μεγάλης διάρκειας κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών και, ως εκ τούτου, αύξησε το πρόστιμο κατά 125 %. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή δεν παρέκκλινε από τους κανόνες που θέσπισε με τις κατευθυντήριες γραμμές. Κατά τα λοιπά, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι αυτή η κατά 125 % προσαύξηση δεν είναι, εν προκειμένω, προδήλως δυσανάλογη.

105 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο λόγος σχετικά με την προσαύξηση του ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου, αντλούμενου από την παράλειψη να ληφθούν υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις

Επιχειρήματα των διαδίκων

106 Στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις αιτιάσεις και ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή, αρνούμενη να λάβει υπόψη ορισμένες ελαφρυντικές περιστάσεις, παρέβη το σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών.

107 Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, μολονότι δεν έπαυσαν συστηματικά να εφαρμόζουν τις επίμαχες συμφωνίες, παρά ταύτα τις εφάρμοσαν σε περιορισμένη μόνον έκταση, πράγμα που πρέπει να συνιστά ελαφρυντική περίσταση.

108 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι κακώς η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι έπαυσαν την παράβαση, αμέσως και εκουσίως, μετά τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους που πραγματοποίησε το θεσμικό αυτό όργανο.

109 Τρίτον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι κακώς η Επιτροπή αρνήθηκε να χαρακτηρίσει ως ελαφρυντική περίσταση τη δυσχερή οικονομική κατάσταση του τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση. Πράττοντας τούτο, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και υπερέβη κατά πολύ την εξουσία εκτιμήσεως που διαθέτει, καθόσον εφάρμοσε, εν προκειμένω, αυστηρότερα κριτήρια από εκείνα που εφαρμόζει σε συγκρίσιμες καταστάσεις. Συναφώς, οι προσφεύγουσες

παραπέμπουν σε προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες οι δυσχερείς οικονομικές συγκυρίες δικαιολόγησαν μειώσεις του βασικού ποσού των προστίμων.

110 Τέταρτον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι η Επιτροπή, κατά παράβαση της έκτης περίπτωσης του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών καθώς και των αρχών της επιείκειας και της ίσης μεταχειρίσεως, δεν έλαβε επαρκώς υπόψη, με την προσβαλλόμενη απόφαση, τη συμβολή τους στην απόδειξη της συνολικής διάρκειας της παράβασης. Από την απόφαση 2005/349/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 2003, σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-2/37.857 — Οργανικά υπεροξείδια) (ΕΕ 2005, L 110, σ. 44), προκύπτει ότι σε μια εταιρία που παρέχει στην Επιτροπή πληροφορίες αποφασιστικές ή πληροφορίες που συμπληρώνουν τα αποδεικτικά στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή όσον αφορά ορισμένες περιόδους μιας παράβασης δεν πρέπει να επιβάλλεται πρόστιμο για τις περιόδους αυτές.

111 Εν προκειμένω όμως, η Επιτροπή, χορηγώντας για τον προαναφερθέντα λόγο μόνο στην Outokumpu μείωση του βασικού ποσού του προστίμου, παρέβλεψε το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες πρώτες προσκόμισαν αποφασιστικά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις αφορώσες την παράβαση περιόδους από τον Μάιο του 1988 έως τον Νοέμβριο του 1992 και από τον Μάιο του 1998 έως το τέλος του 1999. Συνεπώς, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έλαβε υπόψη τις περιόδους αυτές για τον υπολογισμό του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου.

112 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν την ορθότητα της ερμηνείας της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η εφαρμογή του σημείου 3 των κατευθυντηρίων γραμμών επιφυλάσσεται στην επιχείρηση που πρώτη αποκαλύπτει τη διάρκεια της παράβασης, πράγμα που σημαίνει ότι μόνο μια επιχείρηση μπορεί να επωφελείται από τη χορηγούμενη για τον λόγο αυτόν μείωση του βασικού ποσού του προστίμου. Η παροχή ανταλλάγματος για τη συνεργασία με κριτήριο τη χρονολογική κατάταξη, ανεξαρτήτως της ποιότητας και του περιεχομένου των εκ μέρους της συνεργαζόμενης επιχείρησης προσκομιζόμενων εγγράφων, αντίκειται στον σκοπό που επιδιώκει η Επιτροπή στον τομέα αυτό, ο οποίος

συνίσταται στην εξασφάλιση του ότι οι συμπράξεις εντοπίζονται και απαγορεύονται μέσω πλήρους πρόσβασης σε έγγραφα αυξημένης αποδεικτικής ισχύος και σε αποφασιστικής φύσεως πληροφορίες.

113 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του υπό κρίση λόγου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

114 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι καταρχήν η Επιτροπή οφείλει, κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, να συμμορφώνεται με τους όρους των κατευθυντηρίων γραμμών της (βλ. σκέψη 33 ανωτέρω). Ωστόσο, στις κατευθυντήριες γραμμές δεν αναφέρεται ότι η Επιτροπή πρέπει πάντοτε να λαμβάνει υπόψη χωριστά καθεμία από τις ελαφρυντικές περιστάσεις που απαριθμούνται στο σημείο 3 των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών, η δε Επιτροπή δεν υποχρεούται να χορηγεί αυτομάτως επιπλέον μείωση λόγω των περιστάσεων αυτών, δεδομένου ότι ο προσήκων χαρακτήρας τυχόν μειώσεως του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων πρέπει να εκτιμάται σφαιρικώς και λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των κρισίμων περιστάσεων.

115 Συγκεκριμένα, η θέσπιση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είχε ως αποτέλεσμα το να στερηθεί του λυσιτελούς χαρακτήρα της η προγενέστερη νομολογία, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως που της επιτρέπει να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα οποία σχεδιάζει να επιβάλει, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως. Έτσι, ελλείψει δεσμευτικών στοιχείων στις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις που δύνανται να ληφθούν υπόψη, θεωρείται ότι η Επιτροπή έχει διατηρήσει ορισμένο περιθώριο προκειμένου να προβαίνει στη συνολική εκτίμηση της σημασίας μιας ενδεχόμενης μειώσεως του ύψους των προστίμων λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.

116 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η πρώτη αιτίαση δεν ευσταθεί, δεδομένου ότι από τη νομολογία προκύπτει σαφώς ότι, προκειμένου να τους αναγνωριστεί το προνόμιο του σημείου 3, δεύτερη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, οι παραβαίνουσες επιχειρήσεις πρέπει να αποδείξουν ότι υιοθέτησαν ανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά ή, τουλάχιστον, ότι παρέβησαν σαφώς και σε σημαντικό βαθμό τις υποχρεώσεις που αποσκοπούσαν στην εφαρμογή της σύμπραξης, μέχρι σημείου ώστε να διαταράξουν την ίδια τη λειτουργία της και ότι δεν προσχώρησαν φαινομενικά στη συμφωνία και, ως εκ τούτου, παρακίνησαν άλλες επιχειρήσεις να θέσουν την εν λόγω σύμπραξη σε εφαρμογή (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-50/00, Dalmine κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2395, σκέψη 292, και της 15ης Μαρτίου 2006, Τ-26/02, Daiichi Pharmaceutical κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-713, σκέψη 113).

117 Εν προκειμένω όμως, οι προσφεύγουσες δεν ισχυρίζονται ότι εναντιώθηκαν σαφώς και σε σημαντικό βαθμό στην εφαρμογή της εν λόγω σύμπραξης, μέχρι σημείου να διαταράξουν την ίδια τη λειτουργία της. Κατά συνέπεια, η πρώτη αιτίαση είναι αβάσιμη.

118 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το σημείο 3, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, η «παύση των παραβάσεων ταυτόχρονα με τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής (π.χ. επιτόπιοι έλεγχοι)» συγκαταλέγεται μεταξύ των ελαφρυντικών περιστάσεων. Ωστόσο, η μείωση του προστίμου λόγω παύσεως της παραβάσεως ταυτόχρονα με τις πρώτες ενέργειες της Επιτροπής δεν μπορεί να επέρχεται αυτομάτως, αλλά εξαρτάται από την εκ μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, στο πλαίσιο της εξουσίας εκτιμήσεώς της.

119 Εν προκειμένω, η επίμαχη παράβαση αφορά μια μυστική σύμπραξη που είχε ως αντικείμενο τον καθορισμό τιμών και τον καταμερισμό των αγορών. Αυτό το είδος συμπράξεως απαγορεύεται ρητώς από το άρθρο 81, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και γ΄, ΕΚ και συνιστά ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση. Τα μέρη όφειλαν συνεπώς να έχουν επίγνωση του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους. Ο μυστικός χαρακτήρας της συμπράξεως επιβεβαιώνει το γεγονός αυτό. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι είναι αναμφίβολο ότι η παράβαση αυτή διαπράχθηκε εκ προθέσεως από τα εμπλεκόμενα μέρη. Το Πρωτοδικείο όμως έχει ρητώς κρίνει ότι η

παύση μιας παραβάσεως διαπραχθείσας εκ προθέσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ελαφρυντική περίσταση όταν καθορίστηκε από την παρέμβαση της Επιτροπής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, Τ-157/94, Ensidesa κατά Επιτροπής, σ. II-707, σκέψη 498).

120 Υπό το φως των προεκτεθέντων, η αιτίαση των προσφευγουσών πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

121 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο κρίνει, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του πλήρους δικαιοδοσίας, ότι το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες έπαυσαν την επίμαχη παράβαση κατόπιν της πρώτης επέμβασης της Επιτροπής δεν δικαιολογεί, εν πάση περιπτώσει, μείωση του ποσού του προστίμου τους. Συγκεκριμένα, η παύση αυτή συνιστά κατάλληλη και κανονική αντίδραση στην εν λόγω επέμβαση και δεν μπορεί να εξομοιωθεί με τη θετική αξία της συμπεριφοράς που απορρέει από αυτόνομη πρωτοβουλία των εν λόγω επιχειρήσεων. Ομοίως, η παύση συνιστά απλώς επιστροφή σε νόμιμη συμπεριφορά και δεν συνέβαλε στο να καταστήσει αποτελεσματικότερες τις διώξεις της Επιτροπής.

122 Όσον αφορά την τρίτη αιτίαση, από τη νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να θεωρήσει ως ελαφρυντική περίσταση την κακή οικονομική κατάσταση του επίμαχου τομέα. Το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, σε προηγούμενες υποθέσεις, την οικονομική κατάσταση του τομέα ως ελαφρυντική περίσταση δεν σημαίνει ότι πρέπει οπωσδήποτε να εξακολουθήσει να εφαρμόζει την εν λόγω πρακτική. Πράγματι, κατά γενικό κανόνα, τα καρτέλ δημιουργούνται όταν ο τομέας αντιμετωπίζει δυσχέρειες (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62 ανωτέρω, σκέψη 345 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

123 Ως προς την τέταρτη αιτίαση, διαπιστώνεται καταρχάς ότι, δυνάμει της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, ούτε στην Outokumpu ούτε στις προσφεύγουσες μπορούσε να χορηγηθεί μείωση μεγαλύτερη του 50 % του τελικού ποσού των επιβληθέντων σ' αυτές προστίμων, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν κατήγγειλαν την παράβαση στην Επιτροπή προτού το θεσμικό αυτό όργανο

διενεργήσει τους επιτόπιους ελέγχους που αποτέλεσαν επαρκή δικαιολογητικό λόγο για την κίνηση της διαδικασίας προς διαπίστωση παραβάσεως που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

124 Επίσης, δεν αμφισβητείται ότι για πρώτη φορά η Επιτροπή ενημερώθηκε για τη συνολική διάρκεια της σύμπραξης με το από 30 Μαΐου 2001 υπόμνημα της Outokumpu. Συγκεκριμένα, βάσει των πληροφοριών που είχε παράσχει προγενέστερα η εταιρία Mueller Industries, η Επιτροπή ήταν σε θέση να αποδείξει μόνον την ύπαρξη παράβασης από τον Μάιο του 1994 μέχρι των Μάιο του 1998. Ωστόσο, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή μπόρεσε να αποδείξει οριστικά την ύπαρξη της σύμπραξης για τις περιόδους από τον Μάιο του 1988 μέχρι τον Νοέμβριο του 1992 και από τον Μάιο του 1998 μέχρι το τέλος του 1999 χάρις στις πληροφορίες που οι επιχειρήσεις αυτές ανακοίνωσαν στο θεσμικό αυτό όργανο.

125 Κατά τη διαδικασία αποδείξεως της πρόσθετης διάρκειας της παράβασης, η Επιτροπή ήταν σε θέση να αυξήσει τα αρχικά ποσά των προστίμων που επιβλήθηκαν στις επιχειρήσεις που διέπραξαν παράβαση κατά 125 % αντί για 40 %, δυνάμει του σημείου 1 Β, των κατευθυντηρίων γραμμών. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις που είχαν παράσχει στην Επιτροπή τις σχετικές με την πρόσθετη διάρκεια της παράβασης πληροφορίες διέτρεχαν τον κίνδυνο προσαυξήσεως του αρχικού ποσού των προστίμων τους κατά 85 επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες.

126 Διαπιστώνεται στο σημείο αυτό ένα εγγενές παράδοξο της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, υπό την έννοια ότι μια επιχείρηση που εμπίπτει στο σημείο Δ της ανακοίνωσης αυτής και που παρέχει νέες πληροφορίες στην Επιτροπή διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί αυστηρότερες κυρώσεις απ' ό,τι θα συνέβαινε στην περίπτωση που δεν θα είχε διαβιβάσει τις πληροφορίες αυτές στο θεσμικό αυτό όργανο. Το σημείο 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, σύμφωνα με το οποίο η «ουσιαστική συνεργασία της επιχείρησης στο πλαίσιο της διαδικασίας, πέραν του πεδίου εφαρμογής της [ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία]» μπορεί να συνιστά ελαφρυντική περίσταση, παρέχει τη δυνατότητα άρσης του παραδόξου αυτού.

127 Εν προκειμένω, η Επιτροπή, εφαρμόζοντας, χωρίς να το αναφέρει, το σημείο 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, χορήγησε, στην πράξη, απαλλαγή στην Outokumpu από το πρόστιμο όσον αφορά την πρόσθετη διάρκεια της παράβασης, την οποία αγνοούσε πριν τη λήψη του από 30 Μαΐου 2001 υπομνήματος της εν λόγω εταιρίας (αιτιολογική σκέψη 386 της προσβαλλόμενης απόφασης).

128 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον η Επιτροπή όφειλε, είτε δυνάμει του σημείου 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών, είτε σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, να χορηγήσει μείωση και στις προσφεύγουσες για τις πληροφορίες που ανακοίνωσαν στην Επιτροπή, δεκαέξι και πλέον μήνες μετά την Outokumpu, όσον αφορά τις περιόδους από το 1988 μέχρι το 1992 και από το 1998 μέχρι το 1999.

129 Συναφώς, υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την εφαρμογή των ελαφρυντικών περιστάσεων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-44/00, Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2223, σκέψη 307).

130 Εν συνεχεία, υπογραμμίζεται ότι το γεγονός ότι απαλλαγή προστίμου μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε μέλος μιας σύμπραξης είναι σύμφυτο χαρακτηριστικό προς τη λογική του θεσμού αυτού, δεδομένου ότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα είναι να δημιουργηθεί κλίμα αβεβαιότητας στο εσωτερικό μιας σύμπραξης ενθαρρύνοντας την καταγγελία της στην Επιτροπή. Η αβεβαιότητα αυτή απορρέει ακριβώς από το γεγονός ότι οι μετέχοντες στη σύμπραξη γνωρίζουν ότι μόνο σ' έναν εξ αυτών μπορεί να χορηγηθεί απαλλαγή από το πρόστιμο, εφόσον καταγγείλει τους άλλους μετέχοντες στην παράβαση, εκθέτοντάς τους με τον τρόπο αυτόν στον κίνδυνο να τους επιβληθούν αυστηρότερα πρόστιμα.

131 Σε μια κατάσταση όπως στην υπό κρίση υπόθεση, όπου η Επιτροπή γνωρίζει ότι υφίσταται σύμπραξη, αλλά δεν διαθέτει συγκεκριμένα ουσιώδη στοιχεία ικανά να αποδείξουν τη συνολική διάρκεια της παράβασης αυτής, είναι ιδιαίτερα επιθυμητό να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας τέτοιος μηχανισμός, ειδικότερα για να αποφεύγονται συμπαιγνίες των παραβατών με αντικείμενο την απόκρυψη των εν λόγω στοιχείων.

132 Μια τέτοια κατάσταση διακρίνεται από εκείνη όπου η Επιτροπή έχει γνώση διαφόρων αποδεικτικών στοιχείων αλλά προσπαθεί να τα συμπληρώσει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η χορήγηση μείωσης του προστίμου στις επιχειρήσεις που διέπραξαν παράβαση, αντί για τη χορήγηση απαλλαγής από την επιβολή προστίμου σε μία μόνη επιχείρηση, δικαιολογείται από το γεγονός ότι ο σκοπός δεν είναι πλέον να αποκαλυφθεί μια περίσταση ικανή να επιφέρει αύξηση του επιβληθέντος προστίμου, αλλά να συλλεγούν όσο το δυνατόν περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα της Επιτροπής να αποδείξει τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά.

133 Όσον αφορά τη φερόμενη άνιση μεταχείριση των προσφευγουσών σε σχέση με την Outokumpu, αρκεί η επισήμανση ότι οι προσφεύγουσες δεν βρίσκονταν σε συγκρίσιμη κατάσταση, δεδομένου ότι η Outokumpu παρέσχε στην Επιτροπή τις πληροφορίες σχετικά με την πρόσθετη διάρκεια των οκτώμισι ετών της σύμπραξης ένα έτος και πλέον πριν τις προσφεύγουσες.

134 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η τέταρτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

135 Ως εκ τούτου, ο υπό κρίση λόγος πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του πέμπτου λόγου, αντλούμενου από ανεπαρκή μείωση του ποσού του προστίμου δυνάμει της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία

Επιχειρήματα των διαδίκων

136 Πρώτον, οι προσφεύγουσες συγκρίνουν τη συνεργασία τους καθώς και τη μείωση κατά 30 % που τους χορηγήθηκε με τη μεταχείριση της οποίας έτυχαν τρίτοι σε

προγενέστερες υποθέσεις. Συναφώς, οι προσφεύγουσες συμπεραίνουν ότι υπέστησαν δυσμενή μεταχείριση.

137 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι, λαμβανομένου υπόψη του οφέλους που είχε η συνεργασία τους στη διεξαγωγή της έρευνας, έπρεπε να τους έχει χορηγηθεί μείωση υπερβαίνουσα το 30 % δυνάμει του σημείου Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία. Συναφώς, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, καταρχάς, ότι διαβίβασαν εκουσίως στην Επιτροπή πληροφορίες που έβαιναν πέραν των πληροφοριών που υποχρεούνταν να κοινοποιήσουν βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17, εν συνεχεία, ότι οι πληροφορίες αυτές εξηγούσαν λεπτομερώς τη λειτουργία της σύμπραξης και, τέλος, ότι ορισμένες από τις πληροφορίες αυτές ήταν αποφασιστικές για να αποδειχθεί η ύπαρξη της παράβασης κατά διάρκεια της περιόδου από τον Μάιο του 1988 μέχρι τον Νοέμβριο του 1992 και από τον Μάιο του 1998 μέχρι το τέλος του 1999.

138 Τρίτον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή, χορηγώντας μείωση κατά 50 % του επιβληθέντος στην Outokumpu προστίμου, παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Η Επιτροπή παραβίασε επίσης την αρχή αυτή λαμβάνοντας υπόψη τη συνεργασία της Outokumpu τόσο για να χορηγήσει μείωση κατά 50 % του προστίμου σύμφωνα με το τμήμα Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία όσο και για να λάβει υπόψη μια ελαφρυντική περίσταση βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών.

139 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του υπό κρίση λόγου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

140 Όσον αφορά τη σύγκριση που πραγματοποιούν οι προσφεύγουσες μεταξύ της συγκεκριμένης περιπτώσεως και της προηγούμενης πρακτικής της Επιτροπής, διαπιστώνεται ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι το γεγονός και μόνον ότι η Επιτροπή χορήγησε, με την προηγούμενη πρακτική της λήψεως αποφάσεων, ορισμένο συντελεστή μειώσεως για συγκεκριμένη συμπεριφορά δεν συνεπάγεται ότι

υποχρεούται να χορηγεί την ίδια μείωση κατά την εκτίμηση παρεμφερούς συμπεριφοράς στο πλαίσιο μεταγενέστερης διοικητικής διαδικασίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, Τ-31/99, ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1881, σκέψη 239 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να επικαλούνται μειώσεις προστίμων που χορηγήθηκαν σε άλλες υποθέσεις.

141 Όσον αφορά τους λοιπούς λόγους, υπενθυμίζεται επίσης ότι, στο πλαίσιο της εκτίμησης της συνεργασίας που παρέχουν τα μέλη μιας σύμπραξης, στην Επιτροπή μπορεί να προσαφθεί μόνον πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, δεδομένου ότι το θεσμικό αυτό όργανο έχει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως για να αξιολογήσει την ποιότητα και τη χρησιμότητα της συνεργασίας μιας επιχειρήσεως, ιδίως σε σχέση με τη συμβολή άλλων επιχειρήσεων (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2007, C-328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-3921, σκέψη 88). Εντούτοις, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής, να παραβιάσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

142 Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνεται ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι παρασχεθείσες από τις προσφεύγουσες πληροφορίες βαίνουν πέραν εκείνων των οποίων η προσκόμιση θα μπορούσε να απαιτηθεί βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17. Η Επιτροπή παραδέχτηκε επίσης ότι οι προσφεύγουσες προσκόμισαν νέα αποδεικτικά στοιχεία, ενώ επιβεβαίωσαν τα υφιστάμενα αποδεικτικά στοιχεία για όλη τη διάρκεια της παράβασης, ήτοι για την περίοδο από το 1988 μέχρι το 2001. Το θεσμικό αυτό όργανο έλαβε ιδιαίτερα υπόψη του το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες το βοήθησαν να εκτιμήσει το εύρος της σύμπραξης κατά την περίοδο από το 1997 μέχρι το 1999. Ωστόσο, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι οι προσφεύγουσες δεν ήταν ούτε οι πρώτες ούτε οι κύριες επιχειρήσεις που προσκόμισαν αποφασιστικά αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τις περιόδους από τον Μάιο του 1988 μέχρι τον Νοέμβριο του 1992 και από το 1997 μέχρι το 1999. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι οι προσφεύγουσες άρχισαν να συνεργάζονται μαζί της μόλις με το έγγραφο της απάντησής τους σε έγγραφο που το θεσμικό αυτό όργανο τους είχε απευθύνει τον Ιούλιο του 2002 δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 (αιτιολογικές σκέψεις 415 έως 417, 419, 420 και 423 της προσβαλλόμενης απόφασης).

143 Υπογραμμίζεται εκ προοιμίου ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του σημείου Δ της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία, έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι πληροφορίες της παρασχέθηκαν αυτοβούλως (προπαρατεθείσα απόφαση ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής, σκέψη 140 ανωτέρω, σκέψεις 237 και 238). Στο πλαίσιο της πολιτικής επιείκειας που ασκεί η

Επιτροπή, της επιτρέπεται να χορηγεί αυτοβούλως στις επιχειρήσεις που συνεργάζονται μαζί της μεγαλύτερες μειώσεις του προστίμου από εκείνες που χορηγεί στις επιχειρήσεις που δεν το πράττουν. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, αντιθέτως προς την περίπτωση της Outokumpu, στις προσφεύγουσες χρειάστηκε να αποσταλεί αίτηση παροχής πληροφοριών προκειμένου αυτές να συνεργαστούν.

144 Όσον αφορά την περίοδο από τον Μάιο του 1988 μέχρι τον Νοέμβριο του 1992, από τον φάκελο της υπόθεσης προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η σχετική με την περίοδο αυτή περιγραφή των προσφευγουσών δεν ήταν ούτε λεπτομερέστερη ούτε πληρέστερη από την της Outokumpu και ότι, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο άρχισαν να συνεργάζονται οι προσφεύγουσες, η Επιτροπή είχε ήδη στην κατοχή της, για δεκαέξι περίπου μήνες, αποφασιστικά αποδεικτικά στοιχεία προερχόμενα από άλλες πηγές που πιστοποιούσαν την ύπαρξη της παράβασης κατά τη διάρκεια των ετών αυτών. Συγκεκριμένα, τόσο η συνεργασία της Outokumpu όσο και δύο έγγραφα που βρέθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους ανέφεραν ότι η επίμαχη σύμπραξη ανέτρεχε στο 1988.

145 Όσον αφορά την περίοδο από τον Μάιο του 1998 μέχρι το τέλος του 1999, επισημαίνεται ότι από τον φάκελο της υπόθεσης δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή αγνόησε τη συνεργασία των προσφευγουσών. Αντιθέτως, στην αιτιολογική σκέψη 419 της προσβαλλόμενης απόφασης, η Επιτροπή ανέφερε ότι η συνεργασία των προσφευγουσών αποδείχτηκε χρήσιμη σε ορισμένο βαθμό όσον αφορά την περίοδο από το 1997 μέχρι το 1999. Στην Επιτροπή δεν μπορεί να προσαφθεί ότι στην αιτιολογική αυτή σκέψη ανέφερε επίσης ότι κατείχε, πριν τη συνεργασία των προσφευγουσών, αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με ορισμένο αριθμό συναντήσεων και ανταλλαγών εμπιστευτικών πληροφοριών που έλαβαν χώρα κατά την εν λόγω περίοδο, δεδομένου ότι ο ισχυρισμός αυτός επιβεβαιώνεται από τα αποδεικτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον φάκελο της υπόθεσης.

146 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει επίσης ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση της συνεργασίας τους.

147 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι προσφεύγουσες υπέστησαν διακριτική μεταχείριση, αρκεί να υπομνησθεί ότι οι προσφεύγουσες και η Outokumpu δεν βρίσκονταν σε

συγκρίσιμη κατάσταση, δεδομένου ότι η Outokumpu συνεργάστηκε με την Επιτροπή πολύ πριν τις προσφεύγουσες και ότι αυτές άρχισαν να συνεργάζονται με την Επιτροπή μόνον αφού έλαβαν αίτηση παροχής πληροφοριών.

148 Κατά τα λοιπά, το γεγονός ότι στην Outokumpu χορηγήθηκε, τόσο δυνάμει της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία όσο και βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών, μείωση του ποσού του επιβληθέντος σ' αυτήν προστίμου για τον λόγο ότι συνεργάστηκε με την Επιτροπή πολύ νωρίτερα από τις άλλες επιχειρήσεις δεν μπορεί να συνιστά διάκριση εις βάρος των προσφευγουσών. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι στην Outokumpu χορηγήθηκε μείωση βάσει του σημείου 3, έκτη περίπτωση, των κατευθυντηρίων γραμμών συνδέεται με την αλληλεπίδραση μεταξύ των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών και της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία. Αν ήσαν πρώτες οι προσφεύγουσες που είχαν συνεργαστεί με την Επιτροπή, θα μπορούσαν να έχουν τύχει της εφαρμογής τόσο της ανακοίνωσης του 1996 για τη συνεργασία όσο και των κατευθυντηρίων γραμμών.

149 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο υπό κρίση λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος καταβολής των εξόδων για τη σύσταση της τραπεζικής εγγύησης

150 Οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα προς στήριξη του αιτήματος αυτού. Συνεπώς, όσον αφορά το αίτημα αυτό, το δικόγραφο της προσφυγής δεν πληροί τις ελάχιστες προϋποθέσεις που θέτουν το άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του Κανονισμού Διαδικασίας για το παραδεκτό της προσφυγής. Ως εκ τούτου, το ανωτέρω αίτημα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

Επί των δικαστικών εξόδων

151 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τα αιτήματα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τις KME Germany AG, KME France SAS και KME Italy SpA στα δικαστικά έξοδα.

Martins Ribeiro Παπασάββας Wahl

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Μαΐου 2009.

(υπογραφές)